

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

17 mei 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Jan Roegiers c.s. –

betreffende het uitroepen van 17 mei tot nationale dag ter bestrijding van homofobie

Dit voorstel van resolutie werd op 9 maart 2006 ingetrokken

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Homoseksualiteit wordt wereldwijd sterk gediscrimineerd. In ten minste 80 staten worden homoseksuele handelingen bij wet veroordeeld als misdrijven of worden die handelingen als zodanig vervolgd.

De idee als zou homoseksualiteit nu vrijer kunnen worden beleefd dan ooit tevoren is thans wijd verbreid. Homoseksualiteit tref je nu immers zowat overal aan: op straat, in de pers, op televisie en op het bioscoopscherm. Homoseksualiteit zou zelfs volkomen aanvaard zijn, wat mag blijken uit de recente vooruitgang die in verscheidene landen op wetgevend vlak werd geboekt met betrekking tot de erkenning van homokoppels.

De werkelijkheid oogt evenwel iets minder fraai. De twintigste eeuw was, zonder enige twijfel, één van de meest homofobe periodes uit de geschiedenis. Denken we maar aan de deportatie van homoseksuelen naar de concentratiekampen tijdens het nazi-regime of aan hun verbanning naar de goelag ten tijde van de Sovjet-Unie. Ook in de Verenigde Staten waren afpersing en vervolging schering en inslag tijdens de periode van het McCarthyisme.

Vandaag de dag blijven de levensomstandigheden van homo's en lesbiennes in de wereld zeer ongunstig. Zo worden homoseksuele handelingen bij wet veroordeeld in Algerije, Senegal, Kameroen, Ethiopië, Libanon, Jordanië, Armenië, Koeweit, Puerto Rico, Nicaragua, Bosnië, ... In diverse landen kan die veroordeling oplopen tot meer dan 10 jaar gevangenisstraf (Niger, Libië, Syrië, India, Maleisië, Cuba, Jamaica, ...). Soms voorziet de wet zelfs in levenslange hechtenis (Guyana, Oeganda) en in een tiental naties (waaronder Afghanistan, Iran, Saoedi-Arabië) kan de doodstraf daadwerkelijk worden voltrokken.

Onlangs nog hebben diverse presidenten uit Afrika zonder blikken of blozen opnieuw bevestigd dat zij persoonlijk ten strijde zullen trekken tegen homoseksualiteit die als een 'anti-Afrikaanse' gesel wordt beschouwd.

In sommige landen, waar homoseksualiteit niet in het strafwetboek voorkomt, nemen de vervolgin-

gen niettemin almaar toe. Ter illustratie verwijzen we daarbij naar Brazilië, waar doodseskaders en skinheads terreur zaaien: zo werden tussen 1980 en 2000 officieel 1960 moorden van homofobe inslag geregistreerd. Al naar gelang van de geografische ligging of van de sociale omstandigheden, kan de homofobie diverse vormen aannemen:

- in tal van landen uit het Zuiden, vormt het gedwongen heteroseksuele huwelijk een probleem;
- in tal van landen uit het Noorden maakt het verbod op een huwelijk tussen homo's het voorwerp uit van verhitte debatten;
- in bepaalde kringen worden homoseksuele mannen uitgesloten of in het openbaar gelyncht, terwijl lesbische vrouwen worden opgesloten of geruisloos verdwijnen in vrouwenverblijven;
- in bepaalde gevallen beroept men zich op God, in andere gevallen op de wetenschap om homofob gedrag goed te praten;
- nu eens wordt homoseksualiteit veroordeeld, terwijl transsexualiteit wordt gedoogd, dan weer is net het tegengestelde het geval;
- al naar gelang van het geval wordt biseksualiteit beschouwd als een minder erge misstap dan wel als het absolute kwaad.

In België ten slotte, is homohaar een meer sluipende factor die aanleiding geeft tot een enorme toename van het aantal zelfdodingen: blijkens een in 1998 door de professoren John Vincke en Cees Van Heeringen (Universiteit Gent) uitgevoerde studie, zou één lesbisch of biseksueel meisje op vier ten minste één suïcidepoging hebben ondernomen, terwijl 12,4% van de homoseksuele jongens verklaarden ook tot een wanhoopsdaad te zijn overgegaan (bij de heterojongeren bedraagt dat aantal respectievelijk 5,4% en 5,9%). In 2004 liet de Franse Gemeenschap een studie over dat thema uitvoeren door de FAGL (Fédération des Associations Gayes et Lesbiennes) en door de vzw Magenta. Daaruit bleek dat zelfmoord bij jongens tussen 15 en 24 jaar de tweede voornaamste doodsoorzaak is (na verkeersongevallen); bij meisjes is zelfmoord de derde belangrijkste doodsoorzaak. 20% tot 30% van de jongeren van beide sek-

sen spelen al wel eens met de gedachte om zich het leven te benemen. Daarbij geldt reële of onderstelde homoseksualiteit als tweede belangrijkste reden om tot de wanhoopsdaad over te gaan. Die vaststellingen kunnen worden aangevuld met de verklaringen van auteur Michel Dorais uit Québec die in zijn in 2001 verschenen referentiewerk “Mort ou fif”¹ verklaarde dat homoseksuele jongens en lesbische meisjes 6 tot 10 maal meer zelfmoord plegen dan adolescenten die als heteroseksueel door het leven gaan.

Het staat buiten kijf dat discriminatie een algemeen verbreid verschijnsel is. Dat belet niet dat het noodzakelijk blijkt ook de specifieke uitingsvormen ervan, zoals homofobie, te bestrijden. Zo niet, voegt men de daad niet bij het woord: men houdt dan wel abstracte betogen, maar stelt zich voor het overige onverschillig op.

Ter illustratie kunnen we verwijzen naar de Internationale Vrouwendag, waarbij specifiek wordt ingezoomd op de ongelijkheid tussen de seksen. Evenzo kan een nationale dag ter bestrijding van de homofobie focussen op de bestaande ongelijkheid tussen mensen naargelang van hun seksuele geaardheid.

De bestrijding van homofobie komt noodzakelijkerwijs neer op een bekrachtiging van de seksuele rechten in het algemeen, ongeacht of het daarbij om de sekse, het gender, de genderidentiteit of de seksuele geaardheid gaat. Daarom sluit voormelde strijd naadloos aan bij de bestrijding van het seksisme. Het mag trouwens geen toeval heten dat de meest seksistische personen vaak ook degenen zijn die het sterkst homofob zijn. De bestrijding van de homofobie sluit ook aan bij de bestrijding van aids en van alle seksueel overdraagbare ziekten: van seksuele autonomie kan immers geen sprake zijn wanneer men geen minimale toegang tot voorlichting en tot zorgverlening heeft.

De bestrijding van de homofobie leidt ook tot de bekrachtiging van de mensenrechten in het algemeen. De strijd die verenigingen van holebi's en transseksuelen (LGBT - Lesbian Gay Bisexual Transgender) voeren, overstijgt vaak de louter seksuele problematiek en op die manier zitten zij

op dezelfde golflengte als tal van andere sociale bewegingen waarmee zij uiteraard solidair zijn.

Tegen die achtergrond zal de nationale dag ter bestrijding van homofobie de samenwerking in de hand werken tussen de holebi's en transseksuelen (LGBT) enerzijds en de verenigingen voor de verdediging van de mensenrechten anderzijds.

Op 17 mei 1990 schrapte de Algemene Vergadering van de Wereldgezondheidsorganisatie homoseksualiteit van de lijst van geestesziekten. Op die manier wenste de WGO een einde te maken aan meer dan een eeuw homofobie vanuit de medische wereld.

Met die nationale dag wordt meer dan een symbolische daad gesteld. Hij strekt ertoe actie en reflectie te bundelen, teneinde de strijd aan te binden met alle vormen van fysiek, moreel of symbolisch geweld dat gerelateerd is aan de seksuele geaardheid dan wel de genderidentiteit.

De nationale dag ter bestrijding van homofobie is erop gericht alle initiatieven die op dat vlak bijdragen tot de onderlinge gelijkheid van de burgers, op gang te brengen, te ondersteunen en te coördineren, zowel de jure als de facto én over het gehele grondgebied.

Dankzij de officiële instelling van die dag kan de strijd van de holebi's en de transseksuelen worden ingebed in een solidariteitsactie met de LGBT over de hele wereld. Voorts kan die strijd ook worden ingepast in een meeromvattende aanpak ter verdediging van de mensenrechten.

De erkenning van een dergelijke dag zou een duidelijk engagement ten aanzien van de internationale gemeenschap betekenen. Die gemeenschap wordt weliswaar nu al gemobiliseerd tegen talrijke vormen van discriminatie en maatschappelijk geweld, maar nog niet tegen die aangelegenheden.

In afwachting dat een Werelddag ter bestrijding van homofobie wordt georganiseerd, nodigt dit voorstel van resolutie, naar het voorbeeld van wat reeds in Canada bestaat, de regering uit om 17 mei uit te roepen tot een jaarlijks te houden dag ter bestrijding van homofobie.

Voorts heeft het voorstel van resolutie tot doel de reeds op gang gebrachte proefprojecten te versterken, meer ruchtbaarheid te geven aan de toekomst.

¹ Michel DORAIS, *Mort ou fif, la face cachée du suicide chez les garçons*, VLB éditeur, 2001.

stige initiatieven, en de internationale instanties op te roepen die dag op de officiële agenda van de Verenigde Naties te plaatsen, naar het voorbeeld van de Internationale Vrouwendag of de Wereld-aidsdag.

Een soortgelijk voorstel van resolutie werd eveneens ingediend in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in het Waals Parlement.

Jan ROEGIERS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de discriminatie en vervolging die holebi's en transseksuelen (LGBT) overal ter wereld te verduren krijgen;
- overwegende dat de strijd tegen homofobie per slot van rekening, net zoals de Internationale Vrouwendag en de Wereldaidsdag, neerkomt op een bekrachtiging van de mensenrechten;
- overwegende dat de strijd tegen homofobie mede te maken heeft met de strijd tegen aids en tegen alle seksueel overdraagbare ziekten;
- overwegende dat een nationale dag ter bestrijding van homofobie de toenadering tussen de LGBT-verenigingen en de mensenrechtenorganisaties ontegensprekelijk in de hand zal werken;
- overwegende dat een nationale dag ter bestrijding van homofobie ontegensprekelijk de nationale en internationale erkenning zal bevorderen, hetgeen voor de Vlaamse Regering een hefboom vormt om beter de strijd te kunnen aanbinden met alle vormen van fysiek, moreel of symbolisch geweld dat gerelateerd is aan de seksuele geaardheid dan wel de genderidentiteit;
- overwegende dat de Algemene Vergadering van de Wereldgezondheidsorganisatie op 17 mei 1990 homoseksualiteit heeft geschrapt van de lijst van geestesziekten;
- overwegende dat een nationale dag ter bestrijding van homofobie, naar het voorbeeld van hetgeen in Canada bestaat, de voorloper vormt van de instelling van een Werelddag ter bestrijding van homofobie;
- gelet op de internationale oproep die de ILGA (International Lesbian and Gay Association) in de vorm van een petitie heeft gelanceerd, waarin zij het oorspronkelijke idee overneemt van Louis-Georges Tin, een onderzoeker aan de Universiteit van Manchester onder wiens leiding de Dictionary of Homophobia tot stand kwam;

– vraagt de Vlaamse Regering:

- 1° 17 mei in Vlaanderen uit te roepen tot jaarlijkse nationale dag ter bestrijding van homofobie;
- 2° een horizontaal beleid te voeren dat de strijd voert tegen elke vorm van discriminatie op grond van seksuele geaardheid;
- 3° er bij de federale regering op aan te dringen ervoor te ijveren dat de internationale instanties, inzonderheid de Verenigde Naties, het Hoog Commissariaat voor de Rechten van de Mens en de Europese Commissie, die dag op hun officiële agenda plaatsen, om zo meer ruchtbaarheid te geven aan de toekomstige initiatieven en aan de in dat verband al gestarte proefprojecten.

Jan ROEGIERS

Cathy BEX

Helga STEVENS

Else DE WACHTER

Bart MARTENS
